

II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 19. januarja 2005

o načrtu Rivesaltes in davku podobnih dajatvah CIVDN, ki jih je izvajala Francija

(notificirano pod dokumentarno številko C(2005) 50)

(Besedilo v francoskem jeziku je edino verodostojno)

(2007/253/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

po pozivu zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenim členom ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

(3) Komisija je v dopisu z dne 21. januarja 2003 Francijo obvestila o svoji odločitvi, da v zvezi s to pomočjo sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe.

(4) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije ⁽²⁾. Komisija je druge države članice in zainteresirane tretje stranke pozvala k predložitvi pripomb o zadevnih pomočeh.

(5) Francoski organi so svoje pripombe poslali v dopisih z dne 16. in 18. junija 2003. Komisija je prejela pritožnikove pripombe, ki so bile francoskim organom poslane v dopisu z dne 6. avgusta 2004. Francoski organi so odgovorili v dopisu z dne 10. septembra 2004.

I. POSTOPEK

(1) Komisija se je na podlagi pritožbe pri francoskih organih pozanimala o ukrepih, ki so predmet te odločbe, in sicer v dopisih z dne 19. julija 1999, 16. decembra 1999, 24. avgusta 2000 in 9. decembra 2000. Francija je Komisiji odgovorila v dopisih z dne 19. avgusta 1999, 24. februarja 2000 in 25. januarja 2001. Komisija se je s francoskimi organi srečala 26. januarja 2000, z delegacijo Medstrokovnega odbora za naravna sladka vina (Comité interprofessionnel des vins doux naturels, CIVDN) pa 31. marca 2000.

(2) Ker so se zadevni ukrepi izvajali brez predhodne odobritve Komisije, so bili vpisani na seznam neprijavljenih pomoči, in sicer pod številko NN 139/2002.

II. OPIS

1. NAČRT RIVESALTES

(6) Odbor CIVDN se je leta 1996 odločil za uvedbo ukrepa preusmeritve vinogradniških površin, katerega namen je bil s krčenjem in ponovno zasaditvijo kakovostnih sort vinske trte zamenjati del proizvodnje naravnih sladkih vin območja departmaja Pyrénées-Orientales, da bi odpravili strukturne težave pri tej proizvodnji, ki so se odražale v rednem sesuvanju trgov. Cilj pomoči je bil financirati kvalitativno izboljšanje trsnega izbora v tej regiji. Prenehala je najpozneje 1. avgusta 2000.

⁽¹⁾ UL C 82, 5.4.2003, str. 2.

⁽²⁾ Glej opombo 1.

(7) Za uspešno izvedbo tega načrta preusmeritve (poznanega pod imenom „načrt Rivesaltes“) so imeli proizvajalci iz te regije dostop do dveh vrst pomoči:

- premije za praho na hektar, ki se je financirala z medpanožnim prispevkom,
- pomoči na hektar, ki se je financirala iz državnega proračuna in proračuna lokalnih skupnosti, za delno pokritje stroškov same preusmeritve.

1.1 PREMIJA ZA PRAHO

(8) CIVDN z registriranimi označbami porekla (AOC) je s Sklepom 96-1 z dne 5. julija 1996 uvedel medpanožni prispevek za financiranje načrta preusmeritve „Rivesaltes“ in „Grand Roussillon“.

(9) Prispevek, ki je znašal 50 francoskih frankov (FRF) ⁽³⁾ na hektoliter, proizveden na območju departmaja Pyrénées-Orientales, kjer se proizvajajo zadevna naravna sladka vina, je bil namenjen financiranju izplačila premije („premija za praho“) za vsako zemljišče, na katerem bi se, potem ko so se leta 1995 na njem pridelovala vina „Rivesaltes“ in „Grand Roussillon“, od letine 1996 do vključno z letino 2000 pridelovala namizna ali lokalna vina. Prihodek od pobiranja prispevka se je namenil v poseben sklad.

(10) Premija za praho se je dejansko dodelila proizvajalcem, ki so se obvezali, da v petih letih ne bodo zahtevali priznanja registrirane označbe porekla (AOC) „Rivesaltes“ ali „Grand Roussillon“. Namen te premije je bil tudi nadomestiti izgubo prihodka, povezano z vplivom na ceno, ki je bil posledica dejstva, da se ti dve poimenovanji nista več uporabljali. Premija ni vključevala zaustavitve ali zmanjšanja proizvodnje, ampak je bila izključno odškodnina za uporabo proizvodnje brez registrirane označbe porekla. Njen cilj je bil torej hitro zmanjšati možnosti za prodajo vin pod registrirano označbo porekla.

(11) Premija za praho je znašala 5 000 FRF letno na hektar „v prahi“. Vsako zemljišče, za katero je bila dodeljena pomoč, od leta svoje preusmeritve dalje ni bilo več upravičeno do premije.

(12) Komisija ni prejela podatkov o skupnem znesku pomoči, izplačanih v okviru tega ukrepa. Predloženi niso bili niti podatki o znesku prejemkov iz uvedenega medpanožnega prispevka niti podatki o številu hektarov, za katere je veljal ukrep.

1.2 POMOČ ZA PREUSMERITEV

(13) Po navedbah francoskih organov se je načrt za preusmeritev vinograda z registrirano označbo porekla Rivesaltes, sprejet leta 1996, nanašal na 3 250 hektarov: 1 250 hektarov za proizvodnjo vina „Muscat de Rivesaltes“; 1 000 hektarov za proizvodnjo vin „Côtes du Roussillon“ in „Côtes du

Roussillon Villages“ (sorte Syrah, Mourvèdre, Roussanne, Marsanne in Vermentino) ter 1 000 hektarov za proizvodnjo lokalnih sortnih vin (sorte Chardonnay, Cabernet, Merlot ...).

(14) Francoski organi so bili v podporo temu načrtu pripravljeni nameniti finančno pomoč v višini 111 milijonov FRF, porazdeljenih takole: 85 milijonov FRF prek nacionalnega medpanožnega urada za vina (Office national interprofessionnel des vins) in 26 milijonov FRF prek lokalnih skupnosti (Languedoc-Roussillon in generalni svet departmaja Pyrénées-Orientales).

(15) V okviru te podpore je bila predvidena pomoč v višini 25 000 FRF/ha za preusmeritev v registrirano označbo porekla „Muscat de Rivesaltes“ in pomoč v višini 40 000 FRF/ha za preusmeritev v registrirano označbo porekla „Côtes du Roussillon Villages“ ter v lokalna vina.

(16) Po navedbah francoskih organov je bilo mogoče dejanske stroške preusmeritve v regiji oceniti na 110 000 FRF/ha. Francoski organi so potrdili, da so bili načrti preusmeritve v veliki meri uresničeni (2 350 ha od predvidenih 3 250 ha).

(17) Skupni strošek izvedene preusmeritve je po navedbah francoskih organov znašal 258,5 milijona FRF (39,4 milijona EUR). Javni organi so prispevali 75,25 milijona FRF (11,01 milijona EUR) od prvotno predvidenih 111 milijonov FRF (16,9 milijona EUR). Po podatkih, ki so jih predložili francoski organi, naj bi v okviru celotnega financiranja javni organi prispevali 29,11 % za pokritje stroškov dejansko izvedene preusmeritve.

(18) Francoski organi so opozorili, da Statističnemu uradu Evropskih skupnosti v skladu s členom 9 Uredbe Sveta (EGS) št. 822/87 z dne 16. marca 1987 o skupni ureditvi trga za vino ⁽⁴⁾ vsako leto pošljejo seznam vinorodnih površin, razvrščenih po departmajih in vrsti pridelanega grozdja (vinsko grozdje za proizvodnjo kakovostnih vin na določenih pridelovalnih območjih, vinske trte za namizno grozdje), ter seznam izkrčitev in ponovnih zasaditev vinogradov, predložen na podlagi enake metode razvrstitve po departmajih in vrsti pridelanega grozdja. Francoski organi so priložili kopijo tabel, poslanih za vinsko leto 1997/1998.

2. MEDPANOŽNI PRISPEVKI ZA OGLAŠEVANJE IN PROMOCIJO TER DELOVANJE NEKATERIH REGISTRIRANIH OZNAČB POREKLA

(19) CIVDN je s Sklepom 97-3 z dne 29. decembra 1997 od 1. januarja 1998 dalje uvedel medpanožni prispevek za financiranje oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja za naslednje registrirane označbe porekla: „Rivesaltes“, „Grand Roussillon“, „Muscat de Rivesaltes“ in „Banyuls“.

⁽³⁾ 1 FRF = približno 0,15 EUR.

⁽⁴⁾ UL L 84, 27.3.1987, str. 1. Uredba, kakor je bila razveljavljena z Uredbo (ES) št. 1493/1999 (UL L 179, 14.7.1999, str. 1).

- (20) Določeni so bili naslednji zneski brez davka na hektoliter: „Banyuls“ in „Banyuls Grand Cru“, 25 FRF/hl; „Grand Roussillon“, 30 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes“, 50 FRF/hl; „Rivesaltes“, 30 FRF/hl.
- (21) Ti prispevki so bili namenjeni za: „Rivesaltes“, 25 FRF/hl za oglaševanje in promocijo ter 5 FRF/hl za delovanje; „Grand Roussillon“, 45 FRF/hl za oglaševanje in promocijo ter 5 FRF/hl za delovanje; „Banyuls“, 20 FRF/hl za oglaševanje in promocijo ter 5 FRF/hl za delovanje.
- (22) CIVDN je s Sklepom 98-1 z dne 10. julija 1998 od 1. septembra 1998 dalje uvedel medpanožni prispevek za financiranje oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja za naslednje registrirane označbe porekla: „Rivesaltes“, „Grand Roussillon“ in „Maury“.
- (23) Določeni so bili naslednji zneski prispevka brez davka na hektoliter: „Grand Roussillon“, 25 FRF/hl; „Maury“, 5 FRF/hl; „Rivesaltes“, 35 FRF/hl.
- (24) Ti prispevki so bili namenjeni za: „Rivesaltes“, 30 FRF/hl za oglaševanje in promocijo ter 5 FRF/hl za delovanje; „Grand Roussillon“, 20 FRF/hl za oglaševanje in promocijo ter 5 FRF/hl za delovanje; „Maury“, 5 FRF/hl za delovanje.
- (25) Oba predhodna prispevka sta bila odpravljena s Sklepom 99-1 z dne 17. decembra 1999, s katerim je CIVDN uvedel medpanožni prispevek za financiranje oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja za naslednje registrirane označbe porekla: „Banyuls“, „Banyuls Grand Cru“, „Muscat de Rivesaltes“, „Rivesaltes“, „Grand Roussillon“ in „Maury“.
- (26) Določeni so bili naslednji zneski brez davka na hektoliter: „Grand Roussillon“, 25 FRF/hl; „Rivesaltes“, 35 FRF/hl; „Banyuls“ in „Banyuls Grand Cru“, 25 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes“, 55 FRF/hl; „Maury“, 0 FRF/hl.
- (27) Ti prispevki so se namenili za: „Rivesaltes“, 30 FRF/hl za promocijo in oglaševanje ter 5 FRF/hl za delovanje; „Grand Roussillon“, 20 FRF/hl za promocijo in oglaševanje ter 5 FRF/hl za delovanje; „Muscat de Rivesaltes“, 50 FRF/hl za promocijo in oglaševanje ter 5 FRF/hl za delovanje; „Banyuls“ in „Banyuls Grand Cru“, 20 FRF/hl za promocijo in oglaševanje ter 5 FRF/hl za delovanje.
- (28) Ta prispevek se je z manjšimi odstopanji podaljšal s Sklepom 00-1. Komisija ob sprožitvi postopka preiskave ni imela na voljo podatkov o trajanju te sheme ali njenem morebitnem podaljšanju.
3. TRDITVE, KI JIH JE KOMISIJA NAVEDLA V OKVIRU SPROŽITVE POSTOPKA PREISKAVE
- (29) Komisija je najprej v zvezi z naravo prispevkov v obravnavanem primeru navedla, da jih je odobrila neposredno francoska vlada, in sicer v skladu s postopkom, določenim v Zakonu št. 200 z dne 2. aprila 1943 o ustanovitvi medstrokovnega odbora za naravna sladka vina in desertna vina z registriranimi označbami. Odobritev vlade je tako predhodni pogoj za sprejetje takih prispevkov. Zakon št. 200 zlasti določa, da prispevki postanejo obvezni za vse akterje iz zadevnih poklicev, čim prejmejo potrditev vlade ali kot v obravnavanem primeru njenega komisarja. Iz navedenega izhaja, da je za polni učinek tovrstnih prispevkov nujno potreben akt javnega organa. Zato je Komisija v fazi postopka preiskave menila, da gre v obravnavanem primeru za davkom podobne dajatve, torej za javna sredstva.
- (30) Kar zadeva „premijo za praho“, določeno v francoskem instrumentu pomoči, takih premij ni določala skupna ureditev trga niti konkretnije Uredba Sveta (EGS) št. 456/80 z dne 18. februarja 1980 o dodelitvi premij za začasno in dokončno opustitev vinogradništva na nekaterih vinorodnih površinah ter premij za odpoved ponovni zasaditvi ⁽⁵⁾. Ta uredba je določala izključno premijo za začasno ali dokončno opustitev proizvodnje, izplačljivo, kadar se je pridelovalec odločil prispevati k zmanjšanju obsega vinogradniških površin v Skupnosti, in sicer zlasti s krčenjem vinogradov. Ker ni prišlo do nikakršnega zmanjšanja obsega in ker se s premijo ni financiral noben ukrep opustitve, se je v fazi sprožitve postopka preiskave štelo, da ukrep ne spada na področje uporabe nekdanje skupne ureditve trga za vino, določene v Uredbi (EGS) št. 822/87.
- (31) Cilj pomoči naj bi bil finančno podpreti proizvajalce, ki naj bi se kot podjetniki svobodno odločali za povsem poslovni ukrep, katerega stroški se zdijo kot izdatki, povezani z izvajanjem gospodarske dejavnosti. V skladu z ustaljeno prakso Komisije in sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti ⁽⁶⁾ pomoči za tekoče poslovanje spadajo med pomoči, katerih namen je, da se podjetje razbremeni stroškov, ki bi jih običajno moralo nositi v okviru tekočega poslovanja ali običajnih dejavnosti. Ta ugotovitev je povzeta v točki 3.5 Smernic Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju ⁽⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu „kmetijske smernice“), v skladu s katero je lahko taka pomoč že zaradi svoje narave v navzkrižju z mehanizmi skupne ureditve trga.
- (32) Komisija je v zvezi s tem ugotovila, da se je pomoč dodelila letno na hektar in je torej tesno povezana s količino proizvedenega vina. Komisija je opozorila, da v nobenem primeru ne more odobriti pomoči, ki bi bila nezdružljiva

⁽⁵⁾ UL L 57, 29.2.1980, str. 16. Uredba, kakor je bila razveljavljena z Uredbo (ES) št. 1493/1999.

⁽⁶⁾ Sodba Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 8. junija 1995, zadeva T-459/93, Siemens SA proti Komisiji, Zodl., str. II-01675.

⁽⁷⁾ UL C 28, 1.2.2000, str. 2.

z določbami o skupni ureditvi trga ali bi ovirala dobro delovanje zadevne skupne ureditve trga. V fazi sprožitve postopka preiskave je menila, da „premija za praho“ pomeni pomoč za tekoče poslovanje, ki bi bila lahko v navzkrižju z mehanizmi skupne ureditve trga za vino ter bi bila zato lahko nezdružljiva z veljavnimi tržnimi predpisi in pravili o konkurenci.

(33) Člen 14 Uredbe (EGS) št. 822/87 je v zvezi s stroški preusmeritve določal, da bo po 1. septembru 1988 prepovedana vsaka državna pomoč za zasaditev vinogradov, razen pomoči, ki ustreza merilom, na podlagi katerih bo zlasti mogoče doseči cilj zmanjšanja proizvedene količine ali kvalitativnega izboljšanja brez povečanja proizvodnje. Zato naj bi bile dovoljene samo izboljševalne sorte vinske trte, ki na zadevnem območju nimajo visoke produktivnosti.

(34) Uredba Komisije (EGS) št. 2741/89 z dne 11. septembra 1989 o merilih, ki jih je treba uporabiti v okviru člena 14 Uredbe Sveta (EGS) št. 822/87, kar zadeva državno pomoč za zasaditev vinogradniških površin⁽⁸⁾, določa merila, na podlagi katerih se preučijo načrti državnih pomoči za zasaditev vinogradniških površin, ki so dopustni na podlagi členov 87, 88 in 89 Pogodbe. Člen 2 Uredbe (EGS) št. 2741/89 določa, da je treba v načrtih državnih pomoči zadovoljivo dokazati upoštevanje cilja zmanjšanja proizvedene količine ali kvalitativnega izboljšanja brez povečanja proizvodnje.

(35) Člen 5 Uredbe (EGS) št. 2741/89 je določal, da znesek pomoči, dodeljene na hektar zasajenega vinograda, ne sme preseči 30 % dejanskih stroškov krčenja in zasaditve. Kot navajajo francoski organi, iz dejstva, da naj bi skupni strošek izvedene preusmeritve znašal 258 500 000 FRF in da naj bi javni organi prispevali 75 250 000 FRF, sklepajo, da naj bi javni organi v okviru celotnega financiranja prispevali 29,11 % za stroške dejansko izvedene preusmeritve. Vendar je člen 5 Uredbe (EGS) št. 2741/89 določal, da je pomemben element za izračun stroškov preusmeritve dejansko dodeljena pomoč na hektar zasajenega vinograda. V fazi postopka preiskave se je zdelo, da tako pojmovanje izključuje skupne izračune na ravni izvajanja preusmeritve kot celote in zato tudi izračune, ki temeljijo na povprečni vrednosti skupnih stroškov na hektar. Poleg tega so francoski organi to povprečje izračunali glede na ločene ukrepe preusmeritve.

(36) Komisija je v fazi postopka preiskave menila, da bi bilo treba ob upoštevanju stroškov na hektar, ki so jih navedli francoski organi (110 000 FRF/ha), dodeljeno pomoč v obravnavanem primeru omejiti na 33 000 FRF/ha in

30 % dejanskih stroškov proizvajalcev na individualni ravni. Iz navedenega izhaja, da bi lahko vsaka prekoračitev te zgornje meje ali vsaka prekoračitev 30 % dejanskih stroškov na individualni ravni pomenila pomoč, ki je nezdružljiva z veljavnimi pravili.

(37) Komisija je v skladu s pooblastili, ki jih ima na podlagi člena 10 Uredbe (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁽⁹⁾, od francoskih organov zahtevala, naj ji pošljejo vse potrebne informacije v zvezi z obema izvedenima preusmeritvama. Te so morale zlasti obsegati: podatke o številu vinogradnikov, ki so prejeli državno pomoč za zasaditev vinogradniških površin; zadevno površino, razčlenjeno po tipu tal; delež te površine, na kateri je bilo pred zasaditvijo izvedeno krčenje; delež te površine, priznan kot primeren za pridelavo kakovostnih vin na določenih pridelovalnih območjih; namembnost zasajenih površin (vinsko grozdje, namizno grozdje, grozdje za sušenje, trsnica ali matični nasad itd.); uporabljene sorte; dokazilo o predhodnem dovoljenju francoskih organov za uporabo navedenih sort; razvoj pridelovalne zmogljivosti; vse primerne informacije v zvezi z višino pomoči.

(38) V zvezi s pomočmi za promocijo in oglaševanje, uvedenimi za nekatere registrirane označbe porekla, so francoski organi opozorili, da je bila ureditev v zvezi z davku podobno dajatvijo, namenjeno financiranju odbora CIVDN, redno priglašena ter jo je Komisija že preučila in odobrila. Komisija je namreč nazadnje v okviru državne pomoči št. N 184/97⁽¹⁰⁾ („Pomoči in davku podobna dajatev v korist odbora CIVDN“) in za obdobje do konca leta 2002 odobrila državno pomoč, financirano z davku podobno dajatvijo, ki je bila med drugim namenjena pokritju oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja v korist CIVDN. Vendar iz prejetih informacij izhaja, da v obravnavanem primeru CIVDN prispevek pobira poleg davku podobne dajatve, namenjene komunikacijskim in promocijskim ukrepom, ki jo je Komisija že odobrila. Zato je Komisija v fazi postopka preiskave menila, da predhodna odobritev ne pomeni tihe odobritve vseh sprememb ali drugih ukrepov, dodanih predhodno odobreni pomoči.

(39) Komisija je od francoskih organov zahtevala, naj ji pošljejo potrebne informacije o teh instrumentih pomoči, vključno z instrumenti, ki niso bili navedeni in priglašeni, a so trenutno lahko v veljavi, da bi na njihovi podlagi lahko preučila njihovo združljivost zlasti z negativnimi in pozitivnimi merili, ki se uporabljajo pri promociji in oglaševanju, ter najvišjim zneskom pomoči, ki se lahko odobri. Na podlagi teh informacij naj bi bilo mogoče tudi

⁽⁹⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

⁽¹⁰⁾ Dopis Komisije št. SG(97) D/3741 z dne 16.5.1997.

⁽⁸⁾ UL L 264, 12.9.1989, str. 5. Uredba, kakor je bila razveljavljena z Uredbo (ES) št. 1227/2000 (UL L 143, 16.6.2000, str. 1).

izmeriti posledice morebitnega kopičenja pomoči iz predhodno odobrene sheme in nepriglašeni shem, ki so predmet te odločbe.

- (40) Komisija je tudi ugotovila, da so bili mehanizmi davkom podobnih dajatev iz obravnavanega primera zelo podobni mehanizmom dajatve, ki jo je Komisija že odobrila. Poleg tega je iz besedil o uvedbi dajatev iz obravnavanega primera razvidno, da veljajo izključno za proizvodnjo vina v točno določeni regiji. Torej je bilo v fazi postopka preiskave mogoče sklepati, da davkom podobne dajatve, na katere se nanaša obravnavani primer, niso veljale ali obveljale za noben uvožen proizvod.

III. PRIPOMBE TRETJIH STRANK

- (41) Pritožnik je predložil spodnje pripombe, pri čemer je zaprosil za zaupno obravnavo svoje identitete. Komisija po preučitvi navedenih razlogov meni, da je primerno, da se njegova želja upošteva.

- (42) Po pritožnikovih navedbah naj bi bili premija za praho in pomoč za preusmeritev le dva sestavna dela enotne sheme pomoči, katere namen je zmanjšati samo dajanje točno določene proizvodnje na trg. Pomoči, dodeljene v okviru prave zemljišč, in pomoči, dodeljene v okviru preusmeritve, bi bilo treba združiti, da bi lahko presodili njihovo skladnost z zakonodajo Skupnosti.

- (43) Pritožnik meni, da se ni upoštevalo samostojno finančno upravljanje Načrta Rivesaltes, določeno v Sklepu CIVDN 96-1 z dne 5. julija 1996, ker naj bi se premija za praho financirala s sredstvi, ki niso izhajala izključno iz prihodkov od medpanožnega prispevka, uvedenega leta 1996. Tako naj bi se „premija za praho“ v več kot 11 milijonih FRF financirala z lastnimi sredstvi odbora CIVDN. Poleg tega naj bi se del sredstev, pridobljenih s prispevkom za promocijo in oglaševanje, porabil za financiranje načrta, zlasti premije za praho.

- (44) Po pritožnikovih navedbah naj bi generalni svet departmaja Pyrénées-Orientales na začetku poslovnega leta 2000 plačal CIVDN 2 milijona FRF, namenjenih financiranju premije za praho. Poleg tega naj bi se navedeni generalni svet v svoji reviji „L'accent Catalan“ iz marca 2003 pohvalil, da je vinogradnikom poleg pomoči, izplačanih v okviru premije za praho in preusmeritev, neposredno izplačal pomoč na hektar v znesku 761 EUR in nato v znesku 1 293 EUR v okviru načrta Rivesaltes. Ta pomoč naj ne bi bila priglašena Komisiji.

- (45) Glede pomoči za promocijo in oglaševanje pritožnik meni, da naj bi se prihodek od s tem povezanih davkom podobnih dajatev v korist CIVDN porabil za financiranje promocijskih kampanj za njihove proizvode, torej za proizvode nekaterih podjetij, in ne za financiranje promocijskih kampanj za različne kategorije registriranih označb porekla na splošno. Tako naj bi še danes ravnal medstrokovni odbor za vina iz Roussillona (CIVR), subjekt,

ki je zamenjal CIVDN v likvidaciji. Te pomoči naj bi bile v nasprotju z določbami Skupnosti, ker nimajo cilja splošnega interesa.

- (46) Po pritožnikovih navedbah naj bi CIVDN v letih 2001 in 2002 od veletrgovcev še naprej zahteval plačilo davkom podobnih dajatev, medtem ko je organizacija, ki jo je nasledila, CIVR, začela zaračunavati tudi prispevke, kar naj bi bilo nezakonito z vidika nacionalnega prava.

IV. PRIPOMBE FRANCIJE

- (47) Francoski organi so v dopisu z dne 16. junija 2003 predložili svoje pripombe glede odločitve Komisije, da v zvezi s priglašeno pomočjo sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe.

- (48) Uvodoma so francoski organi potrdili, da se zadevni instrumenti niso uporabljali po prvotno določenem obdobju, in sicer pet let po vinskem letu 1996/1997. V vsakem primeru je bila Komisija v dopisih z dne 14. decembra 2000 in 6. decembra 2001 obveščena o prenehanju delovanja CIVDN. CIVR, ki je zamenjal CIVDN, ni izvajal nobenega tovrstnega ukrepa.

1. NAČRT RIVESALTES

1.1 PREMIJA ZA PRAHO

- (49) Francoski organi pojasnjujejo, da cilj ukrepa ni bil zmanjšati obsega vinogradniških površin, ker so se upravičenci obvezali, da bodo pridelavo z zemljišč v prahi tržili kot namizno ali lokalno vino in ne pod registrirano označbo porekla. Vendar te premije ni mogoče primerjati, kot to počne Komisija, s preprosto pomočjo za tekoče poslovanje, ki bi pomenila neupravičeno razbremenitev denarnih bremen.

- (50) Cilj premije je bil namreč upravičencem zagotoviti odškodnino za njihovo obvezo, da pridelave z zemljišč v prahi ne bodo tržili pod registrirano označbo porekla. Za upravičence torej ni pomenila dodatnega vira dohodka, ampak preprosto odškodnino za izgubo dobička.

- (51) Tako naj bi bilo med izvajanjem ukrepa na hektarju vinograda z registrirano označbo porekla Rivesaltes na podlagi največjega dovoljenega pridelka 40 hl mogoče proizvesti 25 hl naravnega sladkega vina po 1 140 FRF/hl in 15 hl namiznega ali lokalnega vina po 350 FRF/hl, kar je ustvarilo promet v višini od 32 250 FRF do 33 000 FRF/ha. Potem ko je bilo zemljišče dano v praho, je bilo na hektarju vinograda mogoče proizvesti 50 hl namiznega ali lokalnega vina (departmajske kmetijske povprečje), kar je pomenilo promet v višini od 12 500 FRF do 17 500 FRF/ha.

- (52) Povprečna razlika po prahi (izguba dobička za proizvajalce) je torej znašala približno 15 000 FRF/ha, od katere je treba odšteti še strošek alkohola, ki se uporablja za pripravo naravnih sladkih vin, in sicer 2 000 FRF za 25 hl, kar prinese neto razliko v višini 13 000 FRF/ha.

- (53) Tudi če upoštevamo dejstvo, da se je po letu 1999 ta razlika zaradi padca cen pri proizvodnji naravnih sladkih vin (900 FRF/hl) znižala, je ta v vsakem primeru znašala 6 500 FRF/ha [26 000 FRF (promet/ha za registrirano označbo porekla) – 17 500 FRF (promet/ha za namizna ali lokalna vina) – 2 000 FRF (strošek alkohola za pripravo naravnih sladkih vin)].
- (54) V navedenih okoliščinah francoski organi menijo, da premija za praho nikakor ni mogla pomeniti pomoči za tekoče poslovanje, s katero bi upravičencem neupravičeno dodelili dodatne vire dohodka ali razbremenili njihova denarna sredstva za kritje izdatkov.
- (55) Poleg tega francoski organi poudarjajo, da premija za praho zaradi morebitnih motenj, ki jih je lahko povzročila na trgu, ni ogrozila mehanizmov ureditve skupnega trga za vino. Tako se v departmaju Pyrénées-Orientales za vinska leta od 1996/1997 do 1999/2000 nobena količina ni destilirala v okviru obvezne destilacije. Poleg tega količine, namenjene preventivni destilaciji za zadevna vinska leta, kažejo na normalno delovanje trga namiznih in lokalnih vin.
- (56) Francoski organi podredno poudarjajo solidarno naravo tega ukrepa, ki naj se ne bi financiral s sredstvi iz državnega proračuna, ampak z medpanožnim prispevkom, ki ga plačujejo sami proizvajalci.
- 1.2 POMOČ ZA PREUSMERITEV
- (57) Po navedbah francoskih organov je ta ukrep pomenil izredni dodatek k državni pomoči za prenovo vinograde, ki je bila uvedena na podlagi Uredbe (EGS) št. 2741/89.
- (58) Francoski organi poudarjajo, da je pomoč za izboljšanje trsnega izbora instrument, ki je bil prvič priglašen leta 1993 (pomoč št. N 769/93) in je bil predmet podatkovnega lista (FR/XXX/05.00/017) v zaporednih seznamih državnih pomoči. V zvezi z letnim poročilom francoski organi pojasnjujejo, da se pošiljanje, ki se zahteva v členu 8 Uredbe (EGS) št. 2741/89, lahko izvede „v okviru letnega sporočila, ki ga države članice pripravijo v skladu s členom 9 Uredbe (EGS) št. 822/87“. Tako člen 9 Uredbe (EGS) št. 822/87 določa, da „morajo države članice vsako leto pred 1. septembrom Komisiji poslati ... obvestilo o gibanju obsega vinogradniških površin, ki obsega seznam vinorodnih površin na njihovem ozemlju“ in „pred 1. decembrom ... poročilo o gibanju obsega vinogradniških površin“.
- (59) Francoski organi opozarjajo, da v skladu s členom 9 Uredbe (EGS) št. 822/87 Statističnemu uradu Evropskih skupnosti vsako leto pošljejo seznam vinorodnih površin, razvrščenih po departmajih in vrsti pridelanega grozdja (vinsko grozdje za pridelavo kakovostnih vin na določenih pridelovalnih območjih, vinske trte za namizno grozdje), ter seznam izkrčitev in ponovnih zasaditev vinogradov, predložen na podlagi enake metode razvrstitve po departmajih in vrsti pridelanega grozdja. Francoski organi so priložili kopijo tabel, poslanih za vinsko leto 1997/1998. V navedenih okoliščinah francoski organi menijo, da jim ni mogoče očitati, da so se izognili obveznostim, ki izhajajo iz Uredbe (EGS) št. 822/87.
- (60) Pri pripravi natančne in izčrpne bilance pomoči za preusmeritev po „načrtu Rivesaltes“ je po mnenju francoskih organov treba upoštevati dejstvo, da so bile površine za pridelavo vina Muscat de Rivesaltes izključene iz dodatka k pomoči za obnovo, določenega v tem načrtu. Upravičene so bile samo do pomoči za obnovo s stopnjami, ki so ustrezale nacionalni lestvici. Kljub temu znesek v višini 85 milijonov FRF, ki so ga francoski organi navedli v svojih prejšnjih obvestilih, vključuje 31 milijonov FRF državne pomoči za obnovo vinograde, ki ustreza površinam za pridelavo vina Muscat.
- (61) Končna bilanca pomoči za preusmeritev v okviru načrta Rivesaltes za površine za proizvodnjo lokalnih sortnih vin in vina Côtes du Roussillon Villages je naslednja:
- (a) Na geografskem območju, na katero se nanaša načrt Rivesaltes, in za obrate s površinami za pridelavo lokalnih sortnih vin in vin Côtes du Roussillon Villages je 2 357 ha (875 proizvajalcev) prejelo državno pomoč za obnovo vinograde v znesku 57,28 milijona FRF.
- (b) Od teh 2 357 ha je 875 proizvajalcev prejelo „izredni“ dodatek k državni pomoči, povezan z načrtom Rivesaltes, za 1 238 ha. Skupni znesek tega dodatka znaša 8,006 milijona FRF, skupaj z 28,613 milijona FRF državne pomoči za preusmeritev, prejete za teh 1 238 ha.
- (c) Tem 875 proizvajalcem je bil dodatek, predviden v načrtu, izplačan na naslednji podlagi: 662 jih je prejelo 5 000 FRF/ha za 990 ha v skupnem znesku 4,950 milijona FRF; 80 jih je prejelo 10 000 FRF/ha za 133 ha v skupnem znesku 1,330 milijona FRF; in 133 jih je prejelo 15 000 FRF/ha za 115 ha v skupnem znesku 1,726 milijona FRF.
- (62) V okviru načrta je bilo 875 proizvajalcem skupaj izplačanih 36,623 milijona FRF za obnovo vinograde na površini 1 238 ha.
- (63) Znesek 33 000 FRF/ha je presežen v 221 primerih, ki se nanašajo na površino velikosti 166 ha in ustrezajo znesku 0,883 milijona FRF.

- (64) Francoski organi so poslali seznam sort, uporabljenih pri preusmeritvah, in različne odloke o letni določitvi stopenj pomoči.

2. UKREPI ZA PROMOCIJO IN OGLAŠEVANJE TER DELOVANJE REGISTRIRANIH OZNAČB POREKLA

- (65) Francoski organi najprej pojasnijo, da se ti ukrepi niso izvajali po 31. decembru 2000.

- (66) Oglaševalske in promocijske dejavnosti, ki so se izvajale na podlagi prihodkov iz prostovoljnega obveznega prispevka, so bile enake vrste kot dejavnosti, financirane iz prihodkov od davku podobne dajatve, ki je bila priglašena in ki jo je Komisija odobrila (pomoči št. N 230/90 ⁽¹¹⁾ in N 184/97).

- (67) S sredstvi, dobljenimi s pobiranjem prostovoljnega obveznega prispevka, je bilo torej mogoče podpreti ukrepe, ki so se izvajali na podlagi prihodkov od davku podobne dajatve. Zdelo se je namreč povsem nujno, da se okrepi promocija teh vin za razvoj njihovih trgov, ob upoštevanju razmer na trgu, ki so resno vplivale na lokalno vinogradniško gospodarstvo.

- (68) Glede tega francoski organi navajajo, da je dovoljeno do 100-odstotno financiranje pomoči za promocijo. V zvezi s pomočmi za oglaševanje so francoski organi opozorili, da je šlo za kampanje za proizvode z registrirano označbo porekla, ki so se financirale s pobiranjem davkom podobnih dajatev in prostovoljnimi prispevki.

- (69) V odgovor na zahtevo Komisije so francoski organi poslali primere uporabljenega promocijskega in oglaševalskega gradiva.

3. OPOMBE GLEDE PRIPOMB TRETJIH STRANK

- (70) Francoski organi so v dopisu z dne 10. septembra 2004 odgovorili na pripombe, ki so jih predložile tretje stranke. Kot pojasnjujejo, zlasti namigujejo, da naj bi se pomoči oddaljile od svojega prvotnega cilja v izključno korist družbe, konkurenčne zainteresiranim tretjim strankam. Francoski organi so izrazili nasprotovanje takim navedbam, ki naj bi neposredno postavljale pod vprašaj poštenost različnih zadevnih uprav, in tako pozvali Komisijo, naj ne upošteva takih trditvev.

V. PRESOJA

1. ČLEN 87(1) POGODBE

- (71) Člen 87(1) Pogodbe določa, da je „razen če [navedena] pogodba ne določa drugače, vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih

sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

- (72) Člen 76 Uredbe (EGS) št. 822/87, ki se je uporabljala ob dodelitvi pomoči, je določal, da so se členi 92, 93 in 94 Pogodbe (postali členi 87, 88 in 89), razen če navedena uredba ni določala drugače, uporabljali za proizvodnjo ter trženje proizvodov iz grozdja in vina.

1.1 OBSTOJ SELEKTIVNE UGODNOSTI, FINANCIRANE Z DRŽAVNIMI SREDSTVI

- (73) Za pomoči se štejejo ukrepi v kateri koli obliki, ki lahko neposredno ali posredno dajejo prednost podjetjem ali jih je treba šteti za gospodarsko ugodnost, ki je upravičeno podjetje pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi dobilo.

- (74) V zvezi z naravo prispevkov iz obravnavanega primera Komisija navaja, da je bilo za njihov polni učinek treba sprejeti akt javnega organa in da so se tako pridobljena sredstva uporabila kot instrument za izvajanje politike, ki jo je podprla država. Poleg tega ni dokazano, da bi bili upravičenci do pomoči vedno zavezanci za plačilo dajatev v obravnavanem primeru. Zaradi teh razlogov ne izpolnjujejo meril, ki jih je Sodišče predlagalo v svoji sodni praksi in na podlagi katerih se zanje ne bi uporabljal člen 87(1) Pogodbe ⁽¹²⁾. Zato Komisija meni, da gre v tem primeru za davkom podobne dajatve, torej za javna sredstva.

- (75) Poleg tega se v skladu s sodno prakso Sodišča za pomoči štejejo ukrepi, ki v različnih oblikah zmanjšujejo stroške, ki običajno bremenijo proračun podjetja, in so zato, ne da bi bili subvencije v pravem pomenu besede, iste narave in imajo enake učinke ⁽¹³⁾.

- (76) Obstoj ali naravo pomoči je treba dokazati na ravni morebitnih upravičencev načrta Rivesaltes ter medpanožnih prispevkov za promocijo, oglaševanje in delovanje nekaterih registriranih označb porekla ter njihovo financiranje. V obravnavanem primeru je dodeljena podpora dajala prednost nekaterim podjetjem v tem smislu, da je bila pomoč dodeljena samo proizvajalcem vin z registriranimi označbami porekla, ki so delovali v nekaterih točno določenih regijah.

1.2 VPLIV NA TRGOVINO

- (77) Da bi ugotovili, ali pomoč spada na področje uporabe člena 87(1) Pogodbe, je treba nazadnje ugotoviti, ali bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami.

⁽¹²⁾ Sodba Sodišča z dne 15. julija 2004, zadeva C-345/02, Pearle, še neobjavljena v ZODl.

⁽¹³⁾ Sodba Sodišča z dne 22. maja 2003, zadeva C-355/00, Freskot, ZODl., str. I-5263.

⁽¹¹⁾ Dopis Komisije št. SG(D)(90) 25148 z dne 22.8.1990.

(78) Sodišče je ugotovilo, da se šteje, da ugodnost, ki jo dodeli država članica, vpliva na trgovino znotraj Skupnosti, kadar se zaradi nje okrepi položaj določene vrste podjetij v primerjavi z drugimi konkurenčnimi podjetji ⁽¹⁴⁾.

(79) Obstoj trgovine med državami članicami v vinskem sektorju jasno dokazuje prav obstoj skupne ureditve trga v tem sektorju.

(80) Spodnja tabela kot primer prikazuje obseg trgovine s proizvodi iz grozdja in vina med Francijo in drugimi državami članicami v zadnjih dveh letih navedenih preusmeritev v Franciji.

	Vino	
	Skupnost v sestavi na dan 30.4.2004	Francija
Uporabna proizvodnja	168 076 000 hl	54 271 000 hl
Izvoz v Skupnost v sestavi na dan 30.4.2004	—	15 500 000 hl
Uvoz iz Skupnosti v sestavi na dan 30.4.2004	—	5 700 000 hl

(81) Dodeljene pomoči bi torej lahko vplivale na trgovino med državami članicami in izkrivljale ali grozile z izkrivljanjem konkurence, če dajejo prednost proizvodnji posameznih nacionalnih proizvodov iz grozdja in vina na račun proizvodnje drugih držav članic. Vinski sektor je namreč izredno odprt za konkurenco na ravni Skupnosti in zato zelo občutljiv za vsak ukrep v korist proizvodnje v eni ali drugi državi članici.

1.3 UGOTOVITVE O NARAVI „POMOČI“ V SMISLU ČLENA 87(1) POGODBE

(82) Ob upoštevanju zgornjih pojasnil Komisija meni, da ukrepi v korist podjetij, ki proizvajajo vina z registriranimi označbami porekla in delujejo v nekaterih točno določenih regijah, pomenijo ugodnost, financirano iz javnih sredstev, ki jim je dodeljena in do katere drugi subjekti niso upravičeni ter ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti nekaterim podjetjem in proizvodnji posameznega blaga, čim bi lahko vplivala na trgovino med

državami članicami. Ukrep je torej pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe.

2. PREUČITEV ZDRUŽLJIVOSTI POMOČI

(83) Vendar člen 87 Pogodbe pozna izjeme od splošnega načela nezdruljivosti državnih pomoči s skupnim trgom, čeprav se nekatere med njimi očitno ne uporabljajo v obravnavanem primeru, zlasti tiste iz odstavka 2 navedenega člena. Francoski organi se nanje niso sklicevali.

(84) Odstopanja, določena v členu 87(3) Pogodbe, je treba med preučitvijo vsakega programa pomoči za regijo ali sektor ali vsakega posameznega primera uporabe splošnih shem pomoči razlagati ozko. Odobrijo se lahko samo, če bi Komisija lahko ugotovila, da je pomoč nujno potrebna za izpolnitev enega od zadevnih ciljev. Dodelitev pravice do teh odstopanj za pomoči, ki ne vključujejo take protistoritve, bi omogočila škodljive učinke na trgovino med državami članicami in izkrivljanje konkurence, kar nikakor ne bi bilo upravičeno z vidika interesa Skupnosti, ter hkrati neupravičene ugodnosti za gospodarske subjekte iz nekaterih držav članic.

(85) Komisija meni, da zadevne pomoči niso pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika, v skladu s členom 87(3)(a) Pogodbe. Prav tako niso pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice v skladu s členom 87(3)(b) Pogodbe. Pomoči tudi niso namenjene pospeševanju kulture ali ohranjanja kulturne dediščine v skladu s členom 87(3)(d) Pogodbe.

(86) Člen 87(3)(c) Pogodbe določa, da se lahko kot združljiva s skupnim trgom šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Da je pomoč lahko upravičena do odstopanja iz navedene točke, mora prispevati k razvoju zadevnega sektorja.

2.1 NEZAKONITOST POMOČI

(87) Komisija ugotavlja, da francoski organi Komisiji niso priglasili instrumentov za dodelitev pomoči v obravnavanem primeru, kot se zahteva v členu 88(3) Pogodbe. V členu 1(f) Uredbe (ES) št. 659/1999 je nezakonita pomoč

⁽¹⁴⁾ Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980, zadeva 730/79 Philip Morris, ZOdl., str. 2671, točka 11.

opredeljena kot nova pomoč, ki se izvaja v nasprotju s členom 88(3) Pogodbe. Obveznost priglasitve državnih pomoči je bila potrjena v členu 1(c) Uredbe (ES) št. 659/1999⁽¹⁵⁾.

- (88) Ker okrepi, ki jih izvaja Francija, vsebujejo elemente državne pomoči, iz tega izhaja, da gre za nove pomoči, ki Komisiji niso bile priglašene, in so zato nezakonite v smislu Pogodbe.

2.2 OPREDELITEV SMERNIC, KI VELJAJO ZA NEPRIGLAŠENE UKREPE

- (89) V skladu s točko 23.3 kmetijskih smernic in sporočilom Komisije o določitvi pravil za ocenjevanje nezakonitih državnih pomoči⁽¹⁶⁾ je treba vsako nezakonito pomoč v smislu člena 1(f) Uredbe št. 659/1999 oceniti v skladu s pravili in smernicami, ki veljajo ob dodelitvi pomoči.

- (90) Kmetijske smernice se uporabljajo od 1. januarja 2000 dalje. Zato je treba vsako pomoč, dodeljeno po tem datumu, presoditi z vidika navedenih smernic. Po drugi strani je treba vsako pomoč, dodeljeno pred tem datumom, po potrebi presoditi z vidika določb in prakse, ki so se uporabljale pred 1. januarjem 2000.

- (91) Točka 3.2 kmetijskih smernic določa, da čeprav se členi 87, 88 in 89 Pogodbe v celoti uporabljajo za sektorje, ki jih pokriva skupna ureditev trga, je njihova uporaba vseeno podrejena določbam iz zadevnih uredb. To pomeni, da uporaba določb iz členov 87, 88 in 89 s strani držav članic ne more imeti prednosti pred določbami uredbe o skupni ureditvi trga⁽¹⁷⁾. Komisija mora tudi preučiti, ali pomoč ne bi ovirala dobrega delovanja zadevnih trgov in bi bila zato nezdružljiva s skupnim trgovom.

- (92) Pomoči, določene v načrtu Rivesaltes, so bile dodeljene med 1. januarjem 1997 in 31. julijem 2000, torej še preden je 1. avgusta 2000 začela veljati Uredba Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino. Ker gre za ukrepe, ki spadajo na področje uporabe skupne ureditve trga za vino, jih je treba preučiti z vidika takrat veljavne zakonodaje, torej z vidika Uredbe (EGS) št. 822/87.

- (93) Kar zadeva pomoči za promocijo in oglaševanje, uvedene za nekatere registrirane označbe porekla, ki se po navedbah francoskih organov niso več uporabljale po 31. decembru 2000, je treba združljivost teh dodeljenih pomoči preveriti z vidika smernic o državni pomoči za oglaševanje proizvodov iz Priloge I k Pogodbi ES in nekaterih

proizvodov, ki niso zajeti v Prilogi I⁽¹⁸⁾, v kateri točka 70 določa, da je treba vsako nezakonito pomoč v smislu člena 1(f) Uredbe (ES) št. 659/1999 oceniti glede na pravila in smernice, veljavne ob dodelitvi pomoči.

- (94) Kar zadeva državne pomoči, financirane z davku podobno dajatvijo, mora ukrepe, financirane s temi pomočmi, in načine financiranja samih pomoči preučiti Komisija.

2.3 ANALIZA Z VIDIKA VELJAVNIH DOLOČB

2.3.1 Pomoči

2.3.1.1 Premija za praho

- (95) Premija za praho se je financirala z medpanožnim prispevkom za preusmeritev vinogradov, ki so ga za obveznega razglasili javni organi. Cilj premije je bil proizvajalcem dodeliti odškodnino za izgubo dohodka, ki so jo utrpeli, ker so se obvezali, da ne bodo več zahtevali priznanja registrirane označbe porekla „Rivesaltes“ ter bodo svojo proizvodnjo preusmerili na namizna in lokalna vina.

- (96) Vendar premije za praho, določene v francoskem instrumentu pomoči, niso bile določene v skupni ureditvi trga niti konkretnije v Uredbi Sveta (EGS) št. 456/80. Ta uredba je določala izključno premijo za začasno in trajno opustitev proizvodnje, ki se je izplačala, kadar se je proizvajalec odločil prispevati k zmanjšanju obsega vinogradniških površin v Skupnosti, in sicer zlasti s krčenjem vinogradov.

- (97) Komisija ugotavlja, da cilj francoskega ukrepa ni bil zmanjšati proizvodnjo vina, ampak izključno odpovedati se zahtevam za priznanje registrirane označbe porekla Rivesaltes. Ker torej ni prišlo do nikakršnega zmanjšanja obsega vinogradniških površin in ker se s premijo ni financirala nobena dejavnost opustitve, ukrep ne spada na področje uporabe nekdanje skupne ureditve trga za vino.

- (98) Čeprav se zdi uporaba Uredbe (EGS) št. 456/80 izključena, ker ni šlo za opustitev proizvodnje, je treba ukrep preučiti z vidika drugih horizontalnih določb na področju državnih pomoči. Člen 17 Uredbe (EGS) št. 456/80 je namreč natančno določal, da določbe te uredbe ne nasprotujejo dodelitvi pomoči, določenih z nacionalnimi predpisi in namenjenih izpolnitvi podobnih ciljev, kot si jih prizadeva doseči ta uredba, ob upoštevanju preučitve na podlagi členov 92, 93 in 94 Pogodbe (postali členi 87, 88 in 89).

- (99) Ukrep iz obravnavanega primera ni predvideval opustitve proizvodnje. Zato ga ni mogoče primerjati z ukrepom za izpolnitev podobnih ciljev, kot si jih prizadeva doseči Uredba (EGS) št. 456/80, to pomeni za zmanjšanje obsega vinogradniških površin.

⁽¹⁵⁾ „Nova pomoč“ je opredeljena kot vsaka pomoč, to pomeni shema pomoči ali individualna pomoč, ki ni veljavna pomoč, vključno s spremembo veljavne pomoči.

⁽¹⁶⁾ UL C 119, 22.5.2002, str. 22.

⁽¹⁷⁾ Sodba Sodišča z dne 26. junija 1979, zadeva 177/78, Pigs and Bacon Commission proti McCarrenu, ZOdl., str. 2161.

⁽¹⁸⁾ UL C 252, 12.9.2001, str. 5.

(100) Francoski organi so sami pojasnili, da cilj ukrepa ni bil zmanjšati obseg vinogradniških površin, ker so se upravičenci obvezali, da bodo pridelavo z zemljišč v prahi tržili kot namizno ali lokalno vino in ne kot registrirano označbo porekla.

(101) Francoski organi pojasnjujejo, da je bil cilj premije upravičencem zagotoviti odškodnino za njihovo obvezo, da pridelave z zemljišč v prahi ne bodo tržili pod registrirano označbo porekla. Po navedbah teh organov tako upravičencem torej ni prinesla nikakršnega dodatnega prihodka, ampak samo odškodnino za izgubo dobička. Kljub temu te premije ni mogoče enačiti z navadno pomočjo za tekoče poslovanje, ki bi pomenila neupravičeno razbremenitev denarnih bremen.

(102) Vendar Komisija v nasprotju s trditvami francoskih organov meni, da je bil cilj državne pomoči finančno podpreti proizvajalce, ki naj bi se kot podjetniki svobodno odločili za povsem poslovni ukrep, katerega stroški so pomenili izdatke, povezane z izvajanjem gospodarske dejavnosti. Odškodnina države za izgubo dobička, ki so jo gospodarski subjekti zavestno sprejeli, je državna pomoč za omilitev gospodarskih posledic takega ukrepa.

(103) V skladu z ustaljeno prakso Komisije, ki se je uporabljala pred sprejetjem kmetijskih smernic 1. januarja 2000, in sodno prakso Sodišča ⁽¹⁹⁾ so pomoči za tekoče poslovanje tiste pomoči, katerih namen je, da se podjetje razbremeni stroškov, ki bi jih običajno morale nositi v okviru tekočega poslovanja ali običajnih dejavnosti. Sodišče prve stopnje opozarja, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso, da pomoči za tekoče poslovanje v nobenem primeru ni mogoče razglasiti za združljive s skupnim trgovom na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe, če bi že po svoji naravi lahko škodovala trgovinskim pogojem v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(104) Ta ugotovitev je povzeta v točki 3.5 kmetijskih smernic, ki določa, da se enostranski ukrepi državne pomoči, ki so namenjeni izključno izboljšanju finančnega položaja proizvajalcev in ne prispevajo k razvoju sektorja, ter zlasti pomoči, ki se dodelijo le na podlagi cene, količine, proizvodne enote ali enote proizvodnih sredstev, štejejo za pomoč za tekoče poslovanje, ki je nezdružljiva s skupnim trgovom. V navedeni točki 3.5 je dodano, da je lahko taka pomoč že po svoji naravi v navzkrižju z mehanizmi skupne ureditve trga.

(105) Komisija navaja, da je bila pomoč dodeljena letno na hektar, in sicer na podlagi stalnosti proizvodnje, in je bila torej tesno povezana s količino proizvedenega vina.

(106) Komisija tako meni, da je „premija za praho“ pomoč za tekoče poslovanje, ki bi bila lahko v navzkrižju z mehanizmi skupne ureditve trga za vino in je zato nezdružljiva z veljavnimi tržnimi predpisi in pravili o konkurenci.

2.3.1.2 Pomoč za preusmeritev v ožjem pomenu

(107) Člen 14 Uredbe (EGS) št. 822/87 je določal, da bo po 1. septembru 1988 prepovedana vsaka državna pomoč za zasaditev vinogradov, razen pomoči, ki bodo ustrezale merilom, na podlagi katerih bo zlasti mogoče doseči cilj zmanjšanja proizvedene količine ali kvalitativnega izboljšanja brez povečanja proizvodnje.

(108) Uredba (EGS) št. 2741/89 določa merila, na podlagi katerih se preučijo načrti državnih pomoči za zasaditev vinogradniških površin, ki so dopustni na podlagi členov 92, 93, in 94 Pogodbe (postali členi 87, 88 in 89).

(109) Člen 2 navedene uredbe določa, da morajo načrti državnih pomoči zadovoljivo dokazati upoštevanje cilja iz druge alinee člena 14(2) Uredbe (EGS) št. 822/87 glede zmanjšanja proizvedene količine ali kvalitativnega izboljšanja brez povečanja proizvodnje.

(110) Člen 3 navedene uredbe določa, da je treba za zasaditev uporabiti sorto, za katero se ne šteje, da ima visoko produktivnost na zadevnem območju, ter je priznana kot izboljševalna sorta in jo nacionalni organi izrecno dovoljujejo v okviru zadevnega načrta pomoči.

(111) Francoski organi so opozorili, da v skladu s členom 9 Uredbe (EGS) št. 822/87 Statističnemu uradu Evropskih skupnosti vsako leto pošljejo seznam vinorodnih površin, razvrščenih po departmajih in vrsti pridelanega grozdja (vinsko grozdje za proizvodnjo kakovostnih vin na določenih pridelovalnih območjih, vinske trte za namizno grozdje), ter seznam izkrčitev in ponovnih zasaditev vinogradov, predložen na podlagi enake metode razvrstitve po departmajih in vrsti pridelanega grozdja. Francoski organi so priložili kopijo tabel, poslanih za vinsko leto 1997/1998.

(112) Komisija je od francoskih organov dejansko prejela podatke o sortah, uporabljenih pri preusmeritvah, na podlagi katerih je lahko ugotovila upoštevanje pogojev, navedenih v uvodnih izjavah 107 do 110. Na podlagi teh podatkov je lahko Komisija že v preteklosti ugotovila, da te sorte ustrezajo značilnostim, zahtevanim v predpisih Skupnosti, ki so se uporabljali ob dodelitvi pomoči.

⁽¹⁹⁾ Zgoraj navedena sodba Sodišča prve stopnje v zadevi Siemens.

- (113) Člen 5 Uredbe (EGS) št. 2741/89 je določal, da znesek pomoči, dodeljene na hektar zasajenega vinograda, ne sme preseči 30 % dejanskih stroškov krčenja in zasaditve. Stroški, ki jih je bilo treba upoštevati pri dodelitvi pomoči, so se lahko za vsako regijo določili pavšalno, zlasti glede na geomorfološke značilnosti.
- (114) Po prvih informacijah, ki so jih predložili francoski organi, so v okviru celotnega financiranja javni organi prispevali 29,11 % za kritje stroškov dejansko uresničene preusmeritve. Tako francoski organi sklepajo, da skupni znesek pomoči ni presegel zgornje meje 30 %, določene v zakonodaji Skupnosti.
- (115) Člen 5 Uredbe (EGS) št. 2741/89 je določal, da je upoštevni element za izračun stroškov preusmeritve dejansko dodeljena pomoč na hektar zasajenega vinograda. Tako pojmovanje izključuje skupne izračune na ravni izvajanja preusmeritve kot celote in zato tudi izračune, ki temeljijo na povprečni vrednosti skupnih stroškov na hektar.
- (116) Komisija meni, da bi bilo treba ob upoštevanju stroškov na hektar, ki so jih navedli francoski organi (110 000 FRF/ha), dodeljeno pomoč v obravnavanem primeru omejiti na 33 000 FRF/ha in 30 % dejanskih stroškov proizvajalcev na individualni ravni.
- (117) Novi podatki, ki so jih posredovali francoski organi, pojasnjujejo, da je bilo v okviru načrta 875 proizvajalcem skupaj izplačanih 36,623 milijona FRF za obnovo vinograda na površini 1 238 ha. Znesek 33 000 FRF/ha naj bi bil presežen v 221 primerih, ki naj bi se nanašali na površino velikosti 166 ha, kar ustreza znesku 883 000 FRF.
- (118) Komisija ugotavlja, da vsaka prekoračitev 30 % dejanskih stroškov in/ali zgornje meje 33 000 FRF/ha v posameznih primerih pomeni državno pomoč, ki je nezdržljiva z veljavnimi predpisi.
- 2.3.1.3 Pomoči za promocijo in oglaševanje ter za delovanje zadevnih registriranih označb porekla**
- (119) Komisija je nazadnje v okviru državne pomoči št. N 184/97 in za obdobje do konca leta 2002 odobrila državno pomoč, financirano z davku podobno dajatvijo in med drugim namenjeno pokritju promocijskih in oglaševalskih dejavnosti ter delovanja v korist CIVDN. Prvotni instrument je Komisija odobrila leta 1990, in sicer v okviru državne pomoči št. N 230/90. Komisija je torej ugotovila, da so bile pomoči za skupno promocijo, katere namen je bil izboljšati in okrepiti zunanjo podobo znamke naravnih sladkih vin pri potrošnikih ter razviti prodajo, dodeljene v skladu z določbami okvira državnih pomoči za oglaševanje kmetijskih proizvodov in nekaterih proizvodov, ki niso zajeti v Prilogi II k Pogodbi EGS, ki se razen za ribiške proizvode ⁽²⁰⁾ uporablja za tovrstne pomoči. Poleg tega je Komisija menila, da stroškov, povezanih z upravnimi izdatki CIVDN, kot takih ni treba šteti za pomoči.
- (120) Komisija meni, da odobritev v okviru državne pomoči št. N 184/97 ne pomeni tihe odobritve vseh sprememb ali vseh drugih ukrepov, dodanih predhodno odobreni pomoči.
- (121) Vendar so francoski organi potrdili, da so bile oglaševalske in promocijske dejavnosti, ki so se izvajale na podlagi prihodkov iz prostovoljnega obveznega prispevka, enake vrste kot dejavnosti, financirane iz prihodkov od davku podobne dajatve, ki je bila priglašena in ki jo je Komisija odobrila. Po navedbah francoskih organov je šlo torej izključno za povečanje skupnega proračuna ukrepa.
- (122) Komisija torej lahko iz dejstva, da naj bi se pri dodelitvi teh pomoči uporabljali enaki pogoji, in s sklicevanjem na svojo odločbo v okviru državne pomoči št. 184/97 sklepa, da so pomoči za promocijo in oglaševanje ter delovanje registriranih označb porekla, financirane z novimi prispevki, združljive z veljavnimi pravili o konkurenci.
- (123) Komisija je vzela na znanje pripombe tretjih strank, da naj bi financirane dejavnosti kršile pravila o konkurenci, ki veljajo za pomoči za oglaševanje kmetijskih proizvodov, ker naj bi se izplačevale posameznim podjetjem. Vendar je iz predloženih podpornih dokumentov prej razvidno, da gre pri navedenih dejavnostih za promocijske ukrepe, podobne ukrepom tehnične pomoči, do katerih so lahko upravičeni prav vinogradniki.
- 2.3.2 Financiranje pomoči**
- (124) V skladu s sodno prakso Sodišča ⁽²¹⁾ je po mnenju Komisije normalno, da lahko financiranje državne pomoči z obveznimi dajatvami vpliva na pomoč, ker ima zaščitni učinek, ki presega pomoč v pravem pomenu besede. Zadevni prispevki so namreč obvezne dajatve. Ob upoštevanju iste sodne prakse Komisija meni, da pomoči ni mogoče financirati z davkom podobnimi dajatvami, ki bremenijo tudi proizvode, uvožene iz drugih držav članic.
- (125) Komisija je že ugotovila, zlasti v okviru državne pomoči št. N 184/97, da shema, ki so jo uvedli francoski organi, ne vpliva na uvožene proizvode.

⁽²⁰⁾ UL C 302, 12.11.1987, str. 6.

⁽²¹⁾ Sodba Sodišča z dne 25. junija 1970, zadeva 47/69, Francija proti Komisiji, ZOdL., str. 487.

(126) Iz besedil o uvedbi davkom podobnih dajatev v obravnavanem primeru je razvidno, da se te nanašajo izključno na proizvodnjo naravnih sladkih vin z registrirano označbo porekla območja departmaja Pyrénées-Orientales. Premija za praho se je financirala z dajatvijo, ki je vplivala izključno na regionalno proizvodnjo vin, na katera se nanaša ukrep, torej brez vseh uvoženih proizvodov.

(127) Mogoče je torej sklepati, da noben uvožen proizvod ni oziroma ni bil podvržen davkom podobnim dajatvam, o katerih je tu govor.

VI. SKLEP

(128) Državna pomoč, ki jo je Francija izvajala v obliki „premije za praho“, dodeljene francoskim vinogradnikom, ki so se obvezali, da od letine 1996 do vključno z letino 2000 ne bodo zahtevali priznanja registrirane označbe porekla „Rivesaltes“ ali „Grand Roussillon“, je nezdružljiva s skupnim trgov.

(129) Državna pomoč, ki jo je Francija izvajala v obliki načrta preusmeritve vinograda z registrirano označbo porekla Rivesaltes od letine 1996 do vključno z letino 2000 in katere dodelitev je v posameznih primerih presegla 30 % dejanskih stroškov in/ali zgornje meje 5 030,82 EUR/ha (33 000 FRF/ha), je nezdružljiva s skupnim trgov.

(130) Državna pomoč, ki jo je Francija izvajala med 1. januarjem 1998 in 31. decembrom 2000, in sicer v obliki oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja za registrirane označbe porekla „Rivesaltes“, „Grand Roussillon“, „Muscat de Rivesaltes“ in „Banyuls“, je združljiva s skupnim trgov na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe.

(131) Zadevni ukrepi Komisiji niso bili priglašeni v skladu s členom 88(3) Pogodbe, zato pomenijo nezakonite pomoči v smislu člena 1(f) Uredbe (ES) št. 659/1999.

(132) Komisija obžaluje, da je Francija izvajala te ukrepe v nasprotju s členom 88(3) Pogodbe.

(133) V zvezi s pomočmi, ki so se izvajale pred dokončno odločbo Komisije, je treba opozoriti, da zaradi obvezne narave postopkovnih pravil, določenih v členu 88(3) Pogodbe, katerih neposredni učinek je Sodišče priznalo v sodbah z dne 19. junija 1973 v zadevi 77/72, Carmine Capolongo proti Azienda Agricola Maya ⁽²²⁾, 11. decembra 1973 v zadevi 120/73, Gebrueder Lorenz GmbH proti Nemčiji ⁽²³⁾, in 22. marca 1977 v zadevi 78/76, Steinicke in Weinlig proti Nemčiji ⁽²⁴⁾, ni mogoče naknadno

odpraviti nezakonitosti obravnavane pomoči (sodba z dne 21. novembra 1991 v zadevi C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires in drugi proti Franciji) ⁽²⁵⁾.

(134) Sodišče je opozorilo, da so nacionalna sodišča, kadar se je ukrep pomoči, katerega način financiranja je njegov sestavni del, izvajal v nasprotju z obveznostjo priglasitve, načeloma dolžna odrediti povračilo dajatev ali prispevkov, posebej odmerjenih za financiranje te pomoči. Opozarja tudi, da so nacionalna sodišča dolžna varovati pravice strank v postopku, če nacionalni organi ne upoštevajo prepovedi izvajanja pomoči, določene v zadnjem stavku člena 88(3) Pogodbe in z neposrednim učinkom. Iz takega neupoštevanja, ki ga navedejo stranke v postopku, ki se nanj lahko sklicujejo, in ugotovijo nacionalna sodišča, morajo slednja v skladu s svojim nacionalnim pravom izpeljati vse posledice, tako glede veljavnosti aktov, ki dovoljujejo izvajanje zadevnih ukrepov pomoči, kot glede izterjave dodeljenih finančnih pomoči ⁽²⁶⁾.

(135) Člen 14(1) Uredbe (ES) št. 659/1999 v primeru nezdružljivosti nezakonitih pomoči s skupnim trgov določa, da Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč. To povračilo je potrebno za ponovno vzpostavitev prejšnjega stanja, tako da se odpravijo vse finančne ugodnosti, ki jih je bil upravičenec do nezakonito dodeljene pomoči deležen po datumu dodelitve te pomoči.

(136) Člen 14(2) Uredbe (ES) št. 659/1999 določa, da pomoč, ki se vrne, vključuje obresti po primerni obrestni meri, ki jo določi Komisija. Obresti se plačajo od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na razpolago upravičencu.

(137) Pomoči je treba vrniti v skladu s postopki, določenimi v francoski zakonodaji. Zneski vključujejo obresti od datuma plačila pomoči do datuma njenega dejanskega vračila. Izračunajo se na podlagi referenčne obrestne mere Komisije, določene z metodo določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj ⁽²⁷⁾.

(138) Komisija nima podatkov o skupnem znesku pomoči, dodeljenih v okviru „premije za praho“, ker ne pozna zneskov prejemkov in števila hektarov, ki so bili deležni pomoči. Komisija je vzela na znanje pripombe tretjih strank, da naj bi bila „premija za praho“ predmet financiranja in dodatnih javnih pomoči, ki jih francoski

⁽²⁵⁾ ZOdl., str. I-5505.

⁽²⁶⁾ Sodba Sodišča z dne 21. oktobra 2003, združeni zadevi C-261/01 in C-262/01, Van Calster in drugi, še neobjavljena v ZOdl.

⁽²⁷⁾ Obvestilo Komisije o načinu določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL C 273, 9.9.1997, str. 3).

⁽²²⁾ ZOdl., str. 611.

⁽²³⁾ ZOdl., str. 1471.

⁽²⁴⁾ ZOdl., str. 595.

organi niso prijavili, pri čemer je pojasnila, da te pripombe v ničemer ne spreminjajo njenih ugotovitev. Po podatkih, ki jih ima na voljo Komisija, je znesek javnih pomoči, namenjen financiranju „pomoči za preusmeritev“, znašal 11,01 milijona EUR.

- (139) Ta odločba ne vpliva na posledice, ki bi jih Komisija po potrebi določila v okviru financiranja skupne kmetijske politike iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. Državna pomoč, ki jo je Francija izvajala v obliki „premijske za praho“, dodeljene francoskim vinogradnikom, ki so se obvezali, da od letine 1996 do vključno z letino 2000 ne bodo zahtevali priznanja registrirane označbe porekla (AOC) „Rivesaltes“ ali „Grand Roussillon“, je nezdružljiva s skupnim trgov.

2. Državna pomoč, ki jo je Francija izvajala v obliki načrta preusmeritve vinograda z registrirano označbo porekla Rivesaltes od letine 1996 do vključno z letino 2000 in katere dodelitev je v posameznih primerih presegla 30 % dejanskih stroškov in/ali zgornje meje 5 030,82 EUR/ha (33 000 FRF/ha), je nezdružljiva s skupnim trgov.

3. Državna pomoč, ki jo je Francija med 1. januarjem 1998 in 31. decembrom 2000 izvajala v obliki oglaševalskih in promocijskih dejavnosti ter delovanja za registrirane označbe porekla „Rivesaltes“, „Grand Roussillon“, „Muscat de Rivesaltes“ in „Banyuls“, je združljiva s skupnim trgov na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe.

Člen 2

1. Francija sprejme potrebne ukrepe, da upravičenci vrnejo nezdružljive pomoči, določene v členu 1(1) in (2).

Vračilo se izvede takoj in v skladu s postopki nacionalne zakonodaje, če ti dopuščajo takojšnje in učinkovito izvajanje te odločbe. Pomoči, ki jih je treba vrniti, vključujejo obresti od dne, ko so bile dane na razpolago upravičencem, do dneva njihovega vračila. Obresti se izračunajo na podlagi referenčne obrestne mere Komisije, določene z metodo določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj.

2. V namene vračila nezdružljivih pomoči, določenih v členu 1(1), Francija obvesti Komisijo o skupnem znesku pomoči, dodeljenem v okviru tega ukrepa, in njegovem financiranju, vključno s skupnim zneskom prejemkov iz medpanožnega prispevka, uvedenega v ta namen, ter številu hektarov, ki so prejeli „premijske za praho“.

Člen 3

Francija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tej odločbi obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za njeno upoštevanje.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na Francosko republiko.

V Bruslju, dne 19. januarja 2005

Za Komisijo

Mariann FISCHER BOEL

Članica Komisije